

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw zadań zawiera 15 stron (zadania 1–21).
2. Na końcu zestawu znajdują się brudnopis i karta odpowiedzi. Listę lektur znajdziesz na stronie 26.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. W arkuszu znajdują się różne typy zadań. Rozwiązania zadań 1., 3., 4., 7., 10., 11., 12., 13., 15., 16., 17. i 19. zaznacz na karcie odpowiedzi w następujący sposób:
 - wybierz jedną z podanych odpowiedzi i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą, np. gdy wybierzesz odpowiedź A:

☐	B	C	D
--------------------------	---	---	---

- wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiednimi literami, np. gdy wybierzesz odpowiedź FP (Fałsz, Prawda):

PP	PF	☐	FF
----	----	--------------------------	----

- do informacji oznaczonej właściwą literą dobierz informację oznaczoną cyfrą lub literą i zamaluj odpowiednią kratkę, np. gdy wybierzesz literę B i cyfrę 1 lub litery BC:

A1	A2	A3	☐	B2	B3
----	----	----	--------------------------	----	----

 lub

AC	AD	☐	BD
----	----	--------------------------	----

6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.

A	☒	C	☐
---	-------------------------------------	---	--------------------------

7. Rozwiązania zadań 2., 5., 6., 8., 9., 14., 18., 20. i 21. zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

Arkusz zawiera teksty
liczące więcej niż 250 słów.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Adam Mickiewicz
STEPY AKERMAŃSKIE

Wpłynąłem na suchego przestwór oceanu,
Wóz nurza się w zieloność i jak łódka brodzi,
Śród fali łąk szumiących, śród kwiatów powodzi,
Omijam koralowe ostrowy¹ burzanu².

Już mrok zapada, nigdzie drogi ni kurhanu³;
Patrzę w niebo, gwiazd szukam, przewodniczek łodzi;
Tam z dala błyszczą obłok? tam jutrzienka wschodzi?
To błyszczą Dniestr, to weszła lampa Akermanu⁴.

Stójmy! – jak cicho! – słyszę ciągnące żurawie,
Których by nie dościgły źrenice sokoła;
Słyszę, kędy się motyl kołysa na trawie,

Kędy wąż śliską pierśią dotyka się ziola.
W takiej ciszy! – tak ucho natężam ciekawie,
Że słyszałbym głos z Litwy. – Jedźmy, nikt nie woła.

Adam Mickiewicz, *Wybór poezyj*, Wrocław 1986.

¹ Ostrów – wyspa, kępa.

² Burzan – rodzaj wielkich ostów kwitnących na czerwono.

³ Kurhan – kopiec usypany przez człowieka w celach obronnych, jako znak drogowy lub (według legend) jako mogiła bohatera.

⁴ Akerman – dawna nazwa miasta Białogród nad Dniestrem.

Zadanie 1. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

W wierszu zostały przedstawione wzrokowe i słuchowe wrażenia uczestnika podróży.	P	F
Utwór <i>Stepy akermańskie</i> jest utrzymany w radosnym nastroju.	P	F

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIE ZADANIA I. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 2. (0–2)

Uzupełnij tabelę. Do każdego wyróżnionego przykładu z utworu dopisz nazwę środka stylistycznego i określ funkcję, jaką pełni on w utworze.

Przykład z tekstu	Środek stylistyczny	Funkcja
<i>śród kwiatów powodzi</i>		
<i>korалowe ostrowy burzanu</i>		

Zadanie 3. (0–1)

Jaką funkcję pełnią czasowniki występujące w pierwszej zwrotce utworu? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Ukazują potęgę przyrody.
- B. Dynamizują opis podróży.
- C. Uwydatniają uczucia podróżnika.
- D. Podkreślają egzotyczność przyrody.

Zadanie 4. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wypowiedziane przez podmiot liryczny słowa *Jedźmy, nikt nie woła* wyrażają jego

- A. znużenie.
- B. wzburzenie.
- C. oszołomienie.
- D. rozczarowanie.

Zadanie 5. (0–1)

Uzupełnij poniższe zdania w taki sposób, aby zawierały prawdziwe informacje.

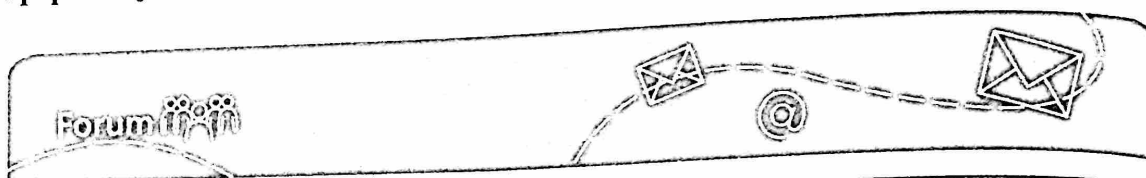
Utwór *Stepy akermzańskie* Adama Mickiewicza jest sonetem. Należy do rodzaju literackiego zwanego Cechuje się regularną budową i stałym układem rymów. Składa się z czterech strof. Dwie pierwsze pełnią funkcję opisową, a dwie ostatnie służą

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA ZADAŃ 3. I 4. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 6. (0–2)

Na jednej ze stron internetowych toczy się dyskusja o tym, czy warto podróżować.

Zabierz głos w tej dyskusji. Napisz komentarz, w którym przedstawisz swoje stanowisko i poprzysz je dwoma argumentami.

Re: Czy warto podróżować?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Odpowiedz

Cytuj

Zgłoś

ARKUSZ EGZAMINACYJNY NR 4

Zadanie 7. (0–1)

Na forum internetowym *Przyroda w obiektywie* pojawiły się wpisy dotyczące fotografowania natury. Jeden z internautów nie zadbał o poprawną interpunkcję.

Wskaż zdanie, w którym występuje błąd interpunkcyjny.

FORUM

A. Chciałam sfotografować sarny, ale uciekły.

B. Fotografując dzikie zwierzęta staram się ich nie spłoszyć.

C. Najbardziej lubię fotografować góry, gdy są pokryte śniegiem.

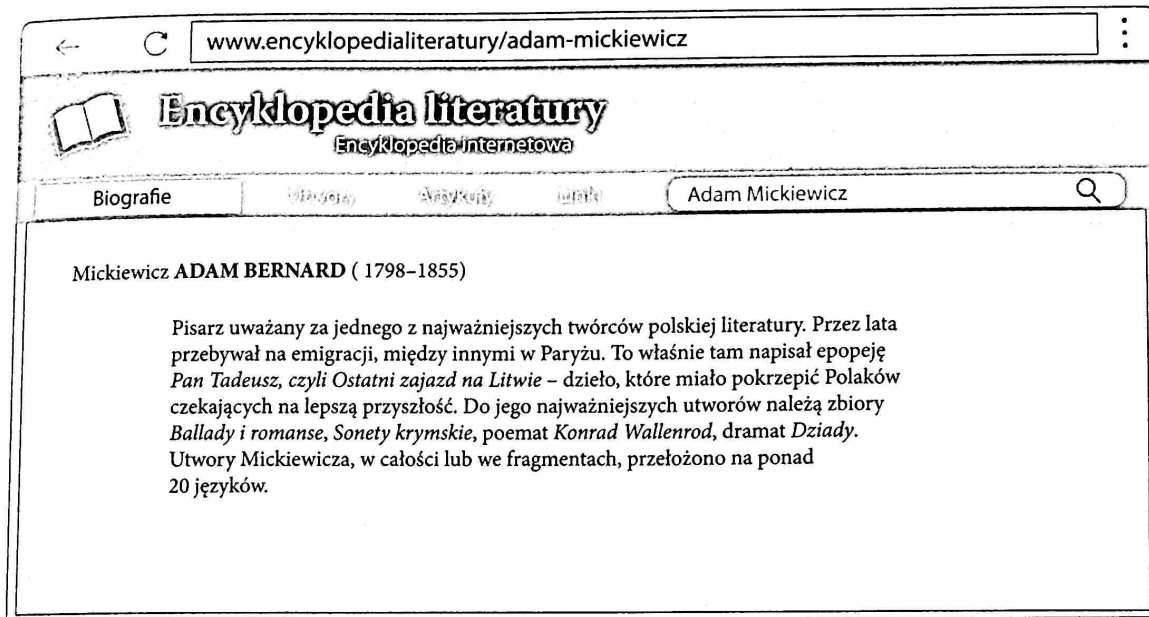
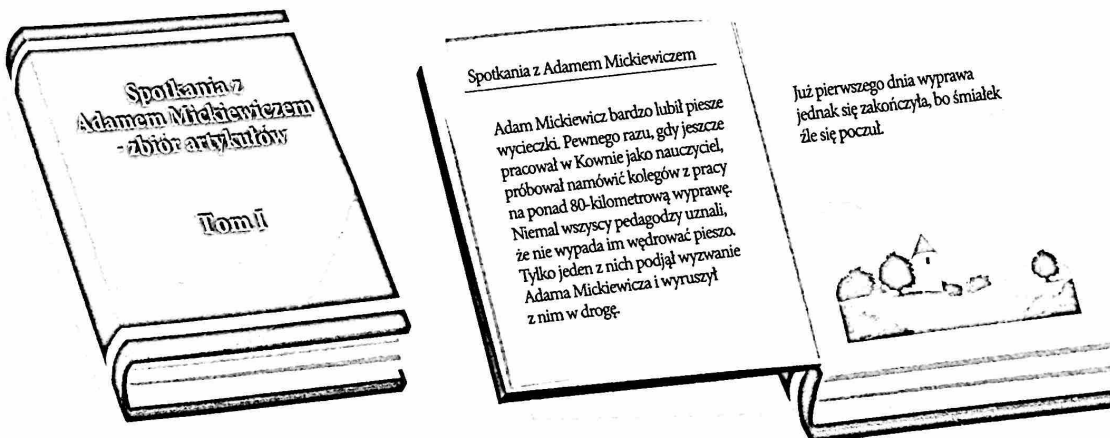
D. Zrobię zdjęcia nadmorskich krajobrazów i wyślę je na konkurs.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIE ZADANIA 7. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 8. (0–2)

Przygotowujesz referat o życiu i twórczości Adama Mickiewicza.

Które z poniższych źródeł wykorzystasz, aby wykonać to zadanie? Wybierz źródło spośród 1.–3., a następnie uzasadnij swój wybór dwoma argumentami.

Źródło 1.**Źródło 2.****Źródło 3.**

Wybór źródła:

Uzasadnienie

Argument 1:

.....

Argument 2:

.....

Zadanie 9. (0–3)

9.1. Podaj imię i nazwisko autora oraz tytuł utworu, z którego pochodzi poniższy fragment.

Laźł pod górę tak pracowicie jak mrówka. Zepchnięty sto razy, rozpoczynał spokojnie swoją podróż po raz setny pierwszy. [...]

Cierpliwość jego poczynała być coraz podobniejsza do rezygnacji. Dawny spokój zmienił się w skłonność do roztkliwiania się [...]. Prócz tego od czasu do czasu tłukła go najstraszliwsza nostalgia, którą podniecała lada okoliczność: widok jaskółek, szarych ptaków podobnych do wróbli, śniegi na górach lub zasłyszana jakaś nuta, podobna do słyszanej niegdyś... Na koniec opanowała go tylko jedna myśl: myśl spoczynku. [...] Wieczny tułacz nie mógł już sobie wymarzyć nic bardziej upragnionego, nic droższego nad jaki spokojny kątek, w którym by mógł odpocząć i czekać cicho kresu. Może właśnie dlatego, że szczególnie jakiegoś dziwactwo losu rzucało nim po wszystkich morzach i krajach, tak że prawie nie mógł tchu złapać, wyobrażał sobie, że największym ludzkim szczęściem jest – tylko nie tułać się.

Autor: Tytuł:

9.2. Napisz, na czym polega podobieństwo między uczuciami bohatera zacytowanego fragmentu utworu a tymi, które towarzyszyły podróżnikowi ze *Stepów akemańskich* Adama Mickiewicza.

.....

.....

.....

.....

9.3. Na podstawie znajomości całej lektury, z której pochodzi cytowany fragment, wyjaśnij, dlaczego bohater wiódł życie tułacza. W swojej odpowiedzi odwołaj się do jednego z doświadczeń życiowych tej postaci.

.....

.....

.....

.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Alberto Manguel
CZYTAJĄCY AUTOR

Zdarzyło się to w Rzymie pewnego wieczoru pod koniec I wieku p.n.e. Plinius Caecilius Secundus [...] wyszedł z domu przyjaciela, pałając słusznym gniewem. Gdy tylko znalazł się w swojej pracowni, usiadł i chcąc zebrać myśli (mając też prawdopodobnie na względzie tom listów, które pewnego dnia zbierze i opublikuje), napisał do prawnika Claudiusa Restitutusa o tym, co zaszło owego dnia: „Nie mogę się wstrzymać, ażebym nie wynurzył przed tobą listownie, gdy mi nie było wolno osobiście, urazy, którą uczułem przy słuchaniu pewnego przyjaciela. Czytano księgę zupełnie doskonałą; słuchali jej dwaj czy trzej, podobni do głuchych lub niemych, ludzie co sobie samym i małej liczbie innych wymownymi się zdają. Nie otworzyli oni ust ani nie ruszyli ręką, ani nareszcie nie powstali, chociażby tylko z przyczyn znużenia siedzeniem. Cóż to za wielka surowość? cóż to za mądrość? co za raczej ociężałość, duma, niezgrabność, a bardziej szaleństwo, cały dzień poświęcić na to, ażeby obrazić, ażeby nieprzyjacielem opuścić tego, do którego się jako do największego przyszło przyjaciela?”

Po dwudziestu wiekach trudno nam pojąć, dlaczego Pliniusz tak się wzburzył. Za jego czasów czytanie w wykonaniu autora było modną ceremonią towarzyską i tak jak w wypadku wielu innych ceremonii, zarówno słuchaczy, jak i autorów obowiązywała określona etykieta¹. Od słuchaczy oczekiwano krytycznych opinii, które umożliwiłyby autorowi wprowadzenie poprawek do tekstu. Dlatego właśnie nieruchome audytorium² tak wytrąciło Pliniusza z równowagi. Sam czasami czytał grupie przyjaciół pierwszy szkic którejś ze swoich mów, a następnie wносił zmiany, zależnie od reakcji słuchaczy. Poza tym słuchacze powinni być przez cały czas obecni, bez względu na to, jak długo trwa czytanie, aby nie uronić żadnej części tekstu. Zdaniem Pliniusza ci, którzy traktują takie spotkania jako towarzyską rozrywkę, są niewiele lepsi od bandytów. [...]

Autor, chcąc odnieść sukces, też musiał przestrzegać pewnych zasad, trzeba się było bowiem uporać z różnymi problemami. Przede wszystkim należało znaleźć odpowiednie miejsce. Bogacze wyobrażali sobie, że są poetami, i recytowali swoje utwory tłumom znajomych w swych luksusowych willach, w *auditorium* – sali zbudowanej specjalnie w tym celu. [...]

Pliniusz wymienił kilka przyczyn, dla których warto było czytać publicznie swoje utwory. Sława bez wątpienia bardzo się liczyła, ale przyjemnie też było słuchać własnego głosu. Pliniusz usprawiedliwiał ten akt samouwiełbienia, twierdząc, że publiczność, która wysłucha danego tekstu, kupi go po opublikowaniu, wytworzy się więc popyt, co ucieszy zarówno autora, jak i wydawcę oraz księgarza. Uważał, że publiczne czytanie to najlepszy sposób na zdobycie odbiorców. Samo jako takie było w istocie podstawową formą publikowania.

Jak słuszenie zauważył Pliniusz, publiczne czytanie to występ, czynność, w którą zaangażowane jest całe ciało, i to właśnie odbiorcy mają postrzegać. Czytający autor – wtedy i współcześnie – steruje słowami za pomocą określonych dźwięków, odgrywa je gestami. Wykonanie takie nadaje tekstowi ton, który (przypuszczalnie) autor sobie zamierzył w chwili tworzenia, dzięki czemu słuchacz ma poczucie, że bliżej poznaje intencje autora. Nadaje to również tekstowi znamię autentyczności. Jednocześnie czytanie przez autora wypacza jednak tekst, poprawiając go (lub zubażając) przez interpretację.

Alberto Manguel, *Czytający autor*, [w:] *Antropologia twórczości słownej*, oprac. Katarzyna Hagmajer-Kwiatek, Agnieszka Karpowicz, Justyna Kowalska-Leder, Warszawa 2012.

¹ Etykieta – tu: ustalony i obowiązujący sposób zachowania się.

² Audytorium – tu: grupa ludzi słuchających odczytu.

Zadanie 10. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

W starożytnym Rzymie publiczne czytanie przez autorów własnych tekstów cieszyło się popularnością.	P	F
Uczestników spotkań, podczas których autorzy odczytywali własne teksty, obowiązywały określone zasady.	P	F

Zadanie 11. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Pliniusz pałał słusznym gniewem, ponieważ

- A. zdenerwował go wybór miejsca spotkania.
- B. zaskoczył go poziom czytanego utworu.
- C. zdumiało go zachowanie autora tekstu.
- D. oburzył go brak reakcji słuchaczy.

Zadanie 12. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Pytania Pliniusza *Cóż to za wielka surowość? cóż to za mądrość?* należy odczytywać jako

- A. ironię.
- B. uznanie.
- C. aprobatę.
- D. zniewagę.

Zadanie 13. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Historia przytoczona w pierwszym akapicie tekstu pełni funkcję A B, który służy C D.

- A. argumentu
- B. przykładu
- C. wprowadzeniu do rozważań o czytelniczym zwyczaju.
- D. potwierdzeniu aktualności poruszanego problemu.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA ZADAŃ 10., 11., 12. I 13. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 14. (0–2)

Co zyskuje autor, gdy czyta swój tekst słuchaczom, a co zyskują słuchacze, gdy słuchają tekstu czytanego przez autora? Podaj po jednej korzyści. Nie cytuj.

Korzyść dla autora:

.....

Korzyść dla słuchaczy:

.....

Zadanie 15. (0–1)

W którym ze zdań słowo *etykieta* zostało użyte w innym znaczeniu niż w tekście? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Podczas wręczenia nagród laureatom konkursów obowiązuje ustalona etykieta.
- B. Gospodarze przyjęcia postępowali zgodnie z obowiązującą etykieta.
- C. Informacje o produkcie można znaleźć na załączonej etykiecie.
- D. W korespondencji oficjalnej przyjmuje się określoną etykieta.

Zadanie 16. (0–1)

W tekście jest mowa o *księdze zupełnie doskonałej*. Którym wyrazem zastąpisz to sformułowanie, aby nie zmienić jego sensu? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. starodruk
- B. bestseller
- C. arcydzieło
- D. czytało

Zadanie 17. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W tytule tekstu występuje imiesłów

- A. przymiotnikowy bierny.
- B. przymiotnikowy czynny.
- C. przysłówkowy uprzedni.
- D. przysłówkowy współczesny.

Zadanie 18. (0–1)

W podanym wypowiedzeniu przekształć imiesłowowy równoważnik w zdanie podrzędne.

Autor, chcąc odnieść sukces, też musiał przestrzegać pewnych zasad.

.....

.....

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA ZADAŃ 15., 16. I 17. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 19. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Wyraz *księgarz* został utworzony za pomocą

A	B
---	---

, który wskazuje nazwę

C	D
---	---

.

- A. przyrostka
- B. przedrostka

- C. nosiciela cechy
- D. wykonawcy czynności

Zadanie 20. (0–3)

W Twojej szkole jest organizowane spotkanie ze znanym pisarzem. W imieniu Klubu Czytelników napisz zaproszenie na to spotkanie. Użyj dwóch argumentów, którymi przekonasz koleżanki i kolegów do udziału w tym wydarzeniu. Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

ZAPROSZENIE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ARKUSZ EGZAMINACYJNY NR 4

Zadanie 21. (0–20)

Wybierz jeden z tematów i napisz wypracowanie.

Temat 1.

Napisz rozprawkę, w której rozważysz, czy doświadczenia życiowe bohaterów literackich mogą być pouczające dla czytelników. Odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej i innego utworu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIE ZADANIA 19. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw zadań zawiera 17 stron (zadania 1–23).
2. Na końcu zestawu znajdują się brudnopis i karta odpowiedzi. Listę lektur znajdziesz na stronie 26.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. W arkuszu znajdują się różne typy zadań. Rozwiązania zadań 1., 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9., 14., 15., 18. i 20. zaznacz na karcie odpowiedzi w następujący sposób:
 - wybierz jedną z podanych odpowiedzi i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą, np. gdy wybierzesz odpowiedź A:

☒	B	C	D
-------------------------------------	---	---	---

- wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiednimi literami, np. gdy wybierzesz odpowiedź FP (Fałsz, Prawda):

PP	PF	☒	FF
----	----	-------------------------------------	----

- do informacji oznaczonej właściwą literą dobierz informację oznaczoną cyfrą lub literą i zamaluj odpowiednią kratkę, np. gdy wybierzesz literę B i cyfrę 1 lub litery BC:

A1	A2	A3	☒	B2	B3	lub	AC	AD	☒	BD
----	----	----	-------------------------------------	----	----	-----	----	----	-------------------------------------	----

6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.

A	☒	C	☐
---	-------------------------------------	---	--------------------------

(Arrows point to the circled 'B' and the empty 'D' box)

7. Rozwiązania zadań 4., 10., 11., 12., 13., 16., 17., 19., 21., 22. i 23. zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

Arkusz zawiera teksty liczące więcej niż 250 słów.

ARKUSZ EGZAMINACYJNY NR 5

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Sławomir Mrozek

ZDARZENIE

Siedziałem w kawiarni, starej i pustej, i piłem swoją herbatę, kiedy zauważyłem, że przez stolik idzie to, co można by nazwać krasnoludkiem. Bardzo mały osobnik, w szarej marynarce, z teczką. Byłem tak zaskoczony, że w pierwszej chwili nie umiałem się znaleźć. Widząc wreszcie, że przechodzień szybko mija pudełko [...] i nie zwraca na mnie uwagi – zawołałem:

– Halo!

Zatrzymał się i spojrzał na mnie bez zdziwienia. [...]

– Halo! – powtórzyłem niezręcznie. – Więc... hm... wy jesteście?...

Wzruszył ramionami. Uświadomiłem sobie swój nietakt.

– Tak, no... oczywiście, naturalnie – dorzuciłem szybko. – Zupełnie proste...

I, chcąc jakoś wybrnąć, dodałem:

– Co słychać?

Pytanie przyjął najzwyczajniej, odpowiadając:

– Po staremu.

– Tak, tak – podchwyciłem chytrze, na wszelki wypadek. – Jasne.

Jednak w głębi duszy nie umiałem się pozbyć tego uczucia niezwykłości, podniecenia, które ogarnęło mnie od pierwszej chwili, kiedy go zobaczyłem. [...] Nie miałem bynajmniej ochoty teraz, kiedy nadarzyła mi się okazja uchwycenia głębszego sensu życia, zrezygnować z niej. Zebrawszy się w sobie, zacząłem układowie:

– Po staremu. Ale jednak, wie pan, czasami mi się wydaje, że cała powszedniość jest tylko pretekstem, powierzchnią, pod którą zaszyfrowane są znaczenia inne – i szersze, i głębsze. [...]

– Proszę pana – powiedział – my jesteśmy proste krasnoludki, co my możemy wiedzieć?

– Tak, zgoda – nacierałem. – Ale czy nie trapi pana wrażenie, niepokój, że wszystko jest w gruncie rzeczy inne, niż sądzimy, pomijając już to, że na pewno otacza nas więcej zjawisk, niż dostrzegamy? [...] Pan wybaczy, że ja tak nachalnie; tak jednak rzadko zdarza mi się rozmawiać z kimś pańskiego pokroju...

– O, nie szkodzi – odparł z konwencjonalną uprzejmością. – A co do tego, co pan mówił – doprawdy, człowiek jest zbyt zalatany, żeby sobie nabijał głowę takimi sprawami. Trzeba żyć, pan sam wie. [...]

– Nieraz, proszę pana – kontynuowałem [...] – przychodzi mi do głowy, że jednak należy rozwiązywać tajemnice. Tu zwracam się do sztuki. Czuję, że sztuka jest pograniczem – nie umiem jednak powiedzieć: pograniczem między czym a czym? [...]

– Nie jestem wykształcony, proszę pana – powiedział [...] – Może pan ma i rację, ale wie pan – tyle jest różnych kierunków. Jedno, co człowiekowi zostaje, to brać życie po prostu.

– Jakże: po prostu?! – krzyknąłem. Oto miałem przed sobą kogoś, kto przez sam fakt swojego istnienia był dla mnie ogromnym krokiem naprzód. Musiałem to wykorzystać. – A co pan sądzi, na przykład – żeby się już nie rozdrabniać, o odpowiedzi na pytanie: czym jest życie?

– Proszę pana – perswadowałem łagodnie. – Powiedziałem już przecież, że my jesteśmy proste krasnoludki, skąd my mamy to wszystko wiedzieć? Ot, życie mija, dzień idzie za dniem, każdy z nich trzeba jakoś przeżyć. Przecież pan jest dorosły.

– Właśnie: życie mija! Nigdy nie uwierzę, że mija tak sobie, przecież muszą być jakieś subtelności, podwójne dna, złote ziarno, prawda?

– Panie, spójrz pan na mnie [...]. Czy ja wyglądam jakoś tak, że pan mnie o to pyta? Czy ja jestem ksiądz albo profesor? Dziwności życia, proszę pana, to dobre w książkach, ale nie dla nas, zwykłych krasnoludków, którym z nieba nic nie spadnie. [...]

– Więc nie powie pan, nie chce pan powiedzieć! – opadła ze mnie fala uniesienia, łatwo zrozumiałego w tych okolicznościach. Wiedziałem, że coś tracę. [...] Byłem rozczarowany i przygnębiony.

– Pan myśli, że ja przez złośliwość? – zmartwił się pocziwiec. – [...] Niech pan sobie nie nabija głowy jakimiś nadzwyczajnościami.

– Słowo? – upewniłem się, nieco pocieszony.

– Słowo honoru. Ale teraz przepraszam, muszę iść: życie. Do zobaczenia.

– Do zobaczenia.

Zakończył swoją wędrówkę przez stolik i znikł w zakamarkach kanapy.

Sławomir Mrozek, *Zdarzenie*, [w:] tegoż, *Słoń*, Warszawa 2014.

Zadanie 1. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Tytułowe zdarzenie jest dla bohaterów okazją do poznania sensu życia i przemijania.	P	F
Z utworu Sławomira Mrożka wynika, że ludzie mają różne spojrzenia na świat.	P	F

Zadanie 2. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Punktem kulminacyjnym w opowiadaniu Sławomira Mrożka jest

- A. zauważenie krasnoludka przez bohatera.
- B. zniknięcie krasnoludka w zakamarkach kanapy.
- C. odmówienie odpowiedzi na pytanie przez krasnoludka.
- D. domaganie się przez mężczyznę odpowiedzi na zadane pytania.

Zadanie 3. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Narrator w utworze Sławomira Mrożka A B do świata przedstawionego i ma o nim C D wiedzę.

- A. należy
- B. nie należy
- C. nieograniczoną
- D. ograniczoną

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA ZADAŃ 1., 2., I 3. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 4. (0–1)

Wykorzystując pierwszą definicję rzeczownika *pragmatyk* i treść opowiadania Sławomira Mrożka, napisz, kogo: mężczyznę czy krasnoludka można nazwać pragmatykiem. Uzasadnij swoją odpowiedź.

pragmatyk

1. «człowiek odznaczający się praktycznym sposobem myślenia i działania»
2. «historyk przedstawiający fakty, wydarzenia historyczne w ich logicznej i przyczynowo-skutkowej zależności»
3. «prawnik, specjalista w dziedzinie pragmatyki»

internetowy Słownik języka polskiego PWN [dostęp w dniu 31.05.2019 r.]

.....

.....

.....

.....

Zadanie 5. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie spośród 1.–3.

Skierowane do krasnoludka wypowiedzi mężczyzny są

A.	pozbawione emocji,	na co wskazuje użycie	1.	zwrotów grzecznościowych.
			2.	wykrzyknień i znaków zapytania.
B.	nacechowane emocjonalnie,		3.	zdań pojedynczych i złożonych.

Zadanie 6. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Podkreślony w wypowiedzi mężczyzny wyraz *Więc... hm... wy jesteście?...* to **A B**, za pomocą którego nadawca **C D**.

A. przysłówek	C. przyciąga uwagę rozmówcy
B. wykrzyknik	D. wyraża swój namysł

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA ZADAŃ 5. I 6. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 7. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wypowiedziane przez krasnoludka zdanie *Panie, spójrz pan na mnie* w oficjalnej odmianie języka polskiego brzmiałoby

- A. *Spojrzyj pan na mnie.*
- B. *Niech pan spojry na mnie.*
- C. *Panie, spojrzysz pan na mnie.*
- D. *Panie, spójrzcie pan na mnie.*

Zadanie 8. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

W zdaniu *A co do tego, co pan mówił – doprawdy, człowiek jest zbyt zalatany, żeby sobie nabijał głowę takimi sprawami* autor wykorzystał **A** **B** *nabijać sobie czymś głowę*, który ma takie samo znaczenie jak zwrot **C** **D**.

- A. frazeologizm
- B. eufemizm
- C. *wziąć sobie coś do serca*
- D. *puszczać coś mimo uszu*

Zadanie 9. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Występujące w tekście słowo *poczciwiec* zostało utworzone za pomocą formantu, który wskazuje

- A. nazwy cech.
- B. nazwy zgrubiałe.
- C. nazwy zdrobniałe.
- D. nazwy nosicieli cech.

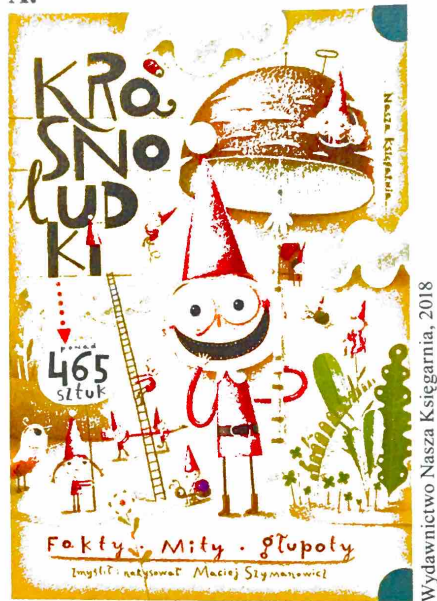
Zadanie 10. (0–1)

Obejrzyj zamieszczone poniżej okładki.

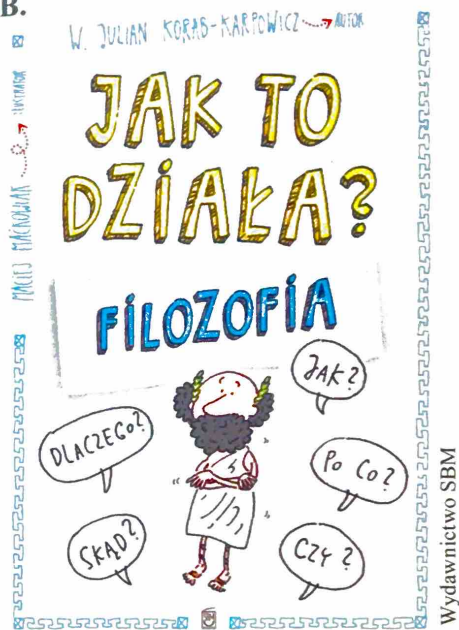
Po którą z książek bohater mógłby sięgnąć, aby znaleźć w niej odpowiedzi na nurtujące go pytania? Uzupełnij podane uzasadnienie, wpisując odpowiedź wybraną spośród A–D.

Narrator powinien wybrać książkę, ponieważ zawarto w niej rozważania o sensie życia i sposobach poznawania rzeczywistości.

A.

B.

C.

D.

Zadanie 11. (0–2)

11.1. Podaj imię i nazwisko autora oraz tytuł lektury, z której pochodzi poniższy fragment.

Shakespeare

*Są dziwy w niebie i na ziemi, o których
ani śniło się waszym filozofom.*

GUŚLARZ

Zamknijcie drzwi od kaplicy
I stańcie dokoła truny;
Żadnej lampy, żadnej świecy,
W oknach zawieście całuny.
Niech księżyc jasność błada
Szczelinami tu nie wpada.
Tylko żwawo, tylko śmiało.

Autor: Tytuł:

11.2. Objaśnij, jaki jest związek całego utworu z mottem, które go poprzedza.

.....

.....

.....

Zadanie 12. (0–3)

W Twojej szkole są organizowane warsztaty pod hasłem *Zarządzanie swoim czasem*. Zredaguj ogłoszenie na szkolną stronę internetową, w którym zachęcisz rówieśników do udziału w tym wydarzeniu. Użyj dwóch argumentów. Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

Wiadomość!

Dodano: 5 minut temu

Uwaga: Warsztaty z zarządzania czasem!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Anna Rembowska

PRZYJACIEL TO DRUGIE JA

Bardzo wiele się w nas zmienia, kiedy dorastamy, ale czystym, bezinteresownym i najbardziej gotowym na prawdziwą przyjaźń dzieckiem pozostaje tylko jakaś część nas. Przypadkiem ta sama część jest najbardziej podatna na zranienia i najbardziej o zranieniach pamięta. Na tym wewnętrznym dziecku opiera się to, co mamy w sobie najlepszego.

Są dzieci, które bardzo wcześnie zaczynają rozumieć doniosłość i ważność relacji międzyludzkich i które od najwcześniejszych lat życia pragną przyjaźni. Byłam takim dzieckiem. Dziś sama rozpoznaję takie dzieci na kilometr i wiem, że ta cecha nie ulegnie osłabieniu, kiedy dorosną. Wszystkie ważne książki, które czytano mi i które sama przeczytałam do 6. roku życia, mówiły o potrzebie dzielenia swojego świata z kimś innym. Wydawało mi się, że przyjaciela można spotkać tylko w specyficznych, a najlepiej dramatycznych okolicznościach, jak to się zwykle działo w książkach, ale mimo że moje dzieciństwo naznaczone było wieloma trudnymi emocjami i sytuacjami – co teoretycznie powinno przybliżyć mnie do odnalezienia mojej „drugiej połowy” – nie spotkałam na swojej drodze tego kogoś, o kim marzyłam. Kogoś, kto pozwoliłby zajrzeć sobie w oczy i odwzajemnił moje spojrzenie. [...]

Dorośli zwykle nie są aż tak bezbronni jak dzieci w swoim pragnieniu przyjaciela. Po latach przejść, również tych towarzyskich i z bliskimi, wiemy już, że mimo bólu przetrwamy jakoś fakt, że z naszego widnokręgu zniknie, często na własne życzenie, bliski człowiek. Poznajemy swoje granice. Uzbrajamy się w pancerze. Uczymy się chronić siebie samych przed szaleństwem emocji i końcem świata, który w różnych nasileniach objawia nam się za każdym razem, gdy przyjaźń się kończy. [...]

Każda z przyjaźni przechodzi przez różne stopnie bliskości i odsłaniania wrażliwych miejsc przez każdą z osób. Dla mnie tym, co tworzy bliskość właściwie nierozzerwalną, jest dzielenie się z drugim człowiekiem swoim dzieciństwem. Jakbyśmy oboje wydobywali z wnętrza swoich trzewi¹ delikatne jajko, swój rdzeń, żeby pokazać go drugiej osobie – bo to jest to, co mamy najcenniejszego, najbardziej kruchego, ale też najdobitniej oddającego prawdę o nas. Zdjęcia z dzieciństwa i opowiadane historie, które pozwalają nam bardziej precyzyjnie i z wycuciem poruszać się po emocjonalnej mapie przyjaciela to jednak tylko zewnętrzna skorupka. Tym, co najbardziej zapada w pamięć i co najbardziej wiąże, są wspomnienia dziecięcych lęków, krzywd i cierpień, wobec których byliśmy wtedy tak bardzo bezbronni. [...]

Przyjaciel to „drugie ja”. Pomoc w zablźnieniu dziecięcych ran to jedna z najważniejszych rzeczy, jakie dostałam od innych w swoim życiu. Dzieciństwo i dziecięca część moich obecnych i byłych przyjaciół obchodzi mnie tak bardzo, bo moja dziecięca część chciałaby podzielić się z nimi skarbem, który wpadł jej w ręce.

Anna Rembowska, *Przyjaciel to drugie ja*, <https://przekroj.pl/spoleczenstwo/przyjaciel-to-drugie-ja-anna-rembowska> [dostęp w dniu 16.05.2019].

¹ Trzewia – tu: w znaczeniu przenośnym wnętrze człowieka.

Zadanie 13. (0–2)

Z podanych pytań wybierz te, na które odpowiedzi zawarto we wskazanych akapitach tekstu. Wpisz do tabeli odpowiednie oznaczenia literowe. Każdemu akapitowi przyporządkuj jedno pytanie.

- A. Na czym polega różnica w przeżywaniu utraty przyjaciela przez dzieci i dorosłych?
- B. Jakie znaczenie ma dzielenie się z bliskim człowiekiem swoim dzieciństwem?
- C. Co jest najważniejszym darem, jaki można otrzymać od przyjaciela?
- D. W czym przejawia się dziecięce pragnienie przyjaźni?
- E. Co charakteryzuje nasze wewnętrzne dziecko?

Akapit	Zagadnienie
2.	
3.	
5.	

Zadanie 14. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Według autorki człowiek w relacjach z innymi potrzebuje kontaktu opartego na otwartości i szczerości.	P	F
Autorka wskazuje na różnicę między okolicznościami zawierania relacji opisanymi w książkach a własnymi doświadczeniami.	P	F

Zadanie 15. (0–1)

Uzupełnij zdania. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Zdaniem autorki więź w relacjach przyjacielskich [A B]. Gdy staje się ona bardzo bliska, ludzie dzielą się wspomnieniami z dzieciństwa i – co szczególnie cenne – [C D].

- A. zmienia się
- B. nie zmienia się
- C. ocalają przeszłość od zapomnienia
- D. pomagają sobie w wygojeniu dawnych ran

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA ZADAŃ 14. I 15. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 16. (0–1)

Żyjący w starożytności pisarz i filozof Cyceron powiedział: *Przyjaciół jest jak my sami. Ten, kto może przyjrzeć się prawdziwemu przyjacielowi, widzi obraz samego siebie.*

Czy stwierdzenie Cycerona może stanowić komentarz do tekstu *Przyjaciel to drugie ja*? Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do tekstu Anny Rembowskiej.

.....

.....

.....

Zadanie 17. (0–2)

Przeczytaj poniższy fragment.

– [...] *teraz jesteś dla mnie tylko małym chłopcem podobnym do stu tysięcy małych chłopców. Nie potrzebuję ciebie. [...] Jestem dla ciebie tylko lisem, podobnym do stu tysięcy innych lisów. Lecz jeżeli mnie oswoisz, będziemy się nawzajem potrzebować. Będiesz dla mnie jedynym na świecie. I ja będę dla ciebie jedynym na świecie.*

17.1. Podaj tytuł lektury obowiązkowej, z której pochodzi zacytowany fragment.

Tytuł:

17.2. Wykorzystując znajomość tej lektury, wyjaśnij znaczenie zwrotu *oswoić kogoś*.

.....

.....

.....

Zadanie 18. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Użyte przez autorkę sformułowania <i>szaleństwo emocji, koniec świata</i> podkreślają dystans dorosłych do sytuacji zakończenia przyjaźni.	P	F
Posługiwanie się pierwszą osobą liczby mnogiej służy nawiązaniu przez Annę Rembowską kontaktu z czytelnikami artykułu.	P	F

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIE ZADANIA 18. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 19. (0–1)

Z akapitu 3. wypisz zdanie, którego sens jest przeciwny do znaczenia słów *odstanie* *wrażliwych miejsc przez każdą z osób*.

.....

Zadanie 20. (0–1)

Przeczytaj fragment tekstu.

Jakbyśmy oboje wydobywali z wnętrza swoich trzewi delikatne jajko, swój rdzeń, żeby pokazać go drugiej osobie – bo to jest to, co mamy najcenniejszego, najbardziej kruchego, ale też najdobitniej oddającego prawdę o nas.

Uzupełnij zdania. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Podkreślone w zdaniu sformułowania to **A B**. Autorka posłużyła się nimi, aby podkreślić znaczenie **C D**.

- A. przenośnie
B. porównania

- C. odkrywania prawdy o sobie.
D. zgodności między przyjaciółmi.

Zadanie 21. (0–2)

Czy sytuacja przedstawiona na ilustracji może potwierdzać przekonanie, że przyjaciel to ktoś, kto daje wsparcie? Sformułuj dwa argumenty, którymi uzasadnisz swoje zdanie.

.....

.....

.....

.....

.....

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIE ZADANIA 20. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 22. (0–1)

Uzupełnij poniższe zdania poprawnymi formami imiesłówów.

Przyjaźń to więź (wynikać) z wzajemnego zaufania i tolerancji.

(Zwierzać się) ze swoich kłopotów, chcemy czuć się bezpiecznie.

Przyjaciół zatem to ktoś wyjątkowy, (wybrać) spośród wielu.

Zadanie 23. (0–20)

Wybierz jeden z tematów i napisz wypracowanie.

Temat 1.

Papkin, bohater Zemsty Aleksandra Fredry, twierdził, że

*Wdzięczność ludzi, wielkość świata –
Każdy siebie ma na względzie,
A drugiego za narzędzie.
Póki dobre – cacko, złoto;
Jak zepsute – ruszaj w błoto.*

Napisz rozprawkę, w której ustosunkujesz się do tej opinii. W argumentacji wykorzystaj znajomość wybranej lektury obowiązkowej i innego utworu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

Temat 2.

Przeprowadź wywiad z Małym Księciem, który opowie Ci o przyjaźni. W wywiadzie wykaż, że dobrze znasz bohatera utworu Antoine'a de Saint-Exupéry'ego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

Wypracowanie
na temat nr

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ARKUSZ EGZAMINACYJNY NR 5